

Makale Bilgisi

Makale Türü

Tezden Üretilen

Makale

Geliş Tarihi

02.11.2023

Kabul Tarihi

16.12.2023

Anahtar Kelimeler

Sanal İlişki Bağımlılığı,
İnternet Bağımlılığı,
Aile,
Duygusal İşlevsellik

Sanal İlişki Bağımlılığının Ailenin Duygusal İşlevselliği Üzerindeki Olumsuz Etkisi

*Abdullah YILMAZ, **Hür Mahmut YÜCER

ÖZ

İnternet bağımlılığı, dünya genelinde giderek artan bir sorun alanı olmuş durumdadır. Bu çalışmanın analiz birimi, internet bağımlılığının bir alt alanı olarak sanal ilişki bağımlılığıdır. İnternet bağımlılığı ile ailenin duygusal işlevselliği arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma, yapılan mülakatlar ışığında sanal ilişki bağımlılığının ailenin duygusal işlevselliğini üç ana düzlemde etkileyeceğini ileri sürmektedir: 1) Sanal ilişki bağımlılığı, eşler arası duygusal-romantik paylaşımı azalmasına sebep olur, 2) cinsel paylaşımların azalmasına ve cinsel soğukluğa yol açar, 3) aile içi serbest zaman etkinliklerini niteliksel ve niceliksel boyutta zafiyete uğratar ve eşlerin birbirinden uzaklaşmasına sebep olur. Ailenin duygusal işlevselliğinde meydana gelen bu etki, sanal ilişki bağımlılığının mahiyeti ve kullanıcıların duygusal-psikolojik doyumlarını sanal platformlarda edinmesi üzerinden gündelik hayat teorisi perspektifiyle açıklanmaya çalışılmıştır.

Atıf: Yılmaz, A. ve Yücer, H. M. (2023). Sanal ilişki bağımlılığının ailenin duygusal işlevselliği üzerindeki olumsuz etkisi. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 6(2), 347-363. DOI: 10.55150/apjec.1384588

*Yl. Öğr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, abdullahyilmazsad@hotmail.com, ORCID ID: 000-000-8263-8504

**Prof. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, hurmahmut.yucer@sbu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6938-3674

* Bu makale, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Yüksek Lisans Programı'nda "İnternet Bağımlılığının Ailenin Duygusal İşlevselliği Üzerindeki Etkisi" başlıklı Yüksek Lisans Tezinden türetilmiştir.

Article Information

Article Type

Article-Based Thesis

Received

02.11.2023

Accepted

16.12.2023

Key Words

Online Relationship

Addiction,

Internet Addiction,

Family,

Emotional Functioning

Negative Impact Of Online Relationship Addiction On Emotional Function Of Family

*Abdullah YILMAZ, **Hür Mahmut YÜCER

ABSTRACT

Internet addiction has become an increasing problem area worldwide. The unit of analysis of this study is virtual relationship addiction as a sub-area of internet addiction. In this study, which aims to reveal the relationship between Internet addiction and emotional functioning of the family, in the light of the interviews conducted, it is argued that virtual relationship addiction will affect the emotional functioning of the family on three main levels: 1)Virtual relationship addiction causes a decrease in emotional-romantic sharing between spouses, 2 it leads to a decrease in sexual sharing and sexual coldness, 3 it weakens family leisure activities in qualitative and quantitative dimensions and causes spouses to distance from each other. This impact on the emotional functioning of the family was tried to be explained from the perspective of the theory of everyday life through the nature of virtual relationship addiction and the users' emotional-psychological fulfillment on virtual platforms.

1. GİRİŞ

İnternet bağımlılığı, tüm dünya genelinde başa çıkılması zor bir sorun olarak yaygınlaşmıştır. Davranış temelli bir bağımlılık türü olmakla beraber internetin kullanım alanlarına göre birçok alt türe ayrılmıştır. Bunlar arasında en yaygın olanları alışveriş bağımlılığı, internet temelli oyun bağımlılığı, online kumar bağımlılığı, sanal ilişki bağımlılığı, porno bağımlılığı, bilgi toplama bağımlılığıdır. Çalışmada bu bağımlılık türlerinden, sanal ilişki bağımlılığı ele alınacaktır. Sanal ilişki bağımlılığı, davranışsal bir bağımlılık türü olup, genellikle sanal cinsel aktivite temelli olarak gelişmektedir. Literatürde online/siber seks bağımlılığı, chat bağımlılığı, online ilişki bağımlılığı, online flört bağımlılığı gibi kavramlarla ele alınan bu konu için bu çalışmada "sanal ilişki bağımlılığı" kavramı kullanılacaktır. Sanal ilişki bağımlılığı, online platformlardaki sosyal, duygusal-romantik, cinsel amaçlı her türlü etkileşimi ve anlık, kısa ve uzun süreli her türden ilişkiyi kapsar.

Sanal ilişki bağımlılığı, davranışsal bir bağımlılık türü olup ailenin duygusal işlevi üzerinde son derece olumsuz bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir. Sanal ilişki, ailenin duygusal-romantik-sosyal ve cinsel paylaşımlarının hem niceliksel hem de niteliksel boyutta azalmasına sebep olabilmektedir. Yapılan araştırmalarda, sanal ilişki bağımlılarının duygusal ve cinsel olarak eşlerinden uzaklaştığı ve evliliklerin boşanmalarla sonuçlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu davranışsal bağımlılık hem bağımlı ve hem de diğer aile fertlerinin ruh sağlığı üzerinde yıkıcı etkilere sahip olabilmektedir (Schneider, 2000:31-58).

Sanal ilişki kurma davranışı alan yazındaki genel kabule göre sosyal olarak öğrenilir. Bu sosyal öğrenmenin alanı ise online chat siteleri ve uygulamalarıdır. İnternet kullanıcıları, bilinçsiz kullanımları uzun süre tekrarlamaları durumunda bağımlılık semptomları gösterebilir ve bağımlı olabilirler. Kullanıcılar, yeni insanlarla tanışma, yalnızlıktan kurtulma sanal seks yapma, eğlenme gibi sebeplerle chat yapmaya kendilerini dürtüsel olarak zorlanmış hissedebilirler. Sanal ilişki ediniminin ve sürdürülmesinin gündelik hayatın birincil aktivitesi haline gelebilecek düzeye ulaşmasıyla, kişi tüm yaşam alanlarında olumsuzluklarla yüz yüze kalabilir. Bağımlı kişi iş, aile ve sosyal çevresine yeterli yatırımı yapmayı bırakabilir. Bu durum zamanla finansal- sosyal kaynakların, fırsatların ve avantajların kaybı ile sonuçlanabilir (Young, 1998:23-244; Suler, 2004: 359-362).

Online platformlar; kolay erişilebilirlik, gizlilik, anonimlik ile karakterizedir. Bazı uygulamalar gerçek kimlikle oturum açmayı zorunlu tutarken birçok uygulama

anonim kimlikle çevrimiçi olmaya imkân verir. Anonim sosyal alan, bireyin ve toplumun norm ve değerlerinin dışında özerk bir alan durumundadır. Aktüel sosyal gerçekliğin kalıplaşmış toplumsal kuralları, değer yargıları, normları, ilişki kuralları ve beklentileri online anonim ortamlar için geçerli değildir. Bu kuralsız ve kontrolsüz ortam kullanıcılar için bir yandan samimi ve kendi olma imkânı verirken öte yandan hoyratlık, zorbalık, kabalık imkânı da sağlar. Böyle bir ortamda kurallar tamamen kullanıcılar tarafından konulur. Çevrimiçi eşleşen iki kişi kuralları koyma hakkına sahiptir. Bir diğer eşleşme de kurallar farklı konmuş olabilir. Kural ihlalinin tek yaptırımını ise karşı kullanıcı tarafından silinmiş olmasıdır. Delete'e basılır ve biter. Sanal platformlarda kişiler gerçek kimliklerini anonim olarak paylaşabildikleri gibi, tamamen hayal ürünü kimliklerle de kişilik sunumu yapabilirler. Çoklu kimliklerle Sınırsız eşlemeye imkân veren bu platformlar, çevrimdışı ortam için asgari risk barındırması sebebiyle de tercih sebebi olmaktadır (Schneider, 2000: 31-58; Groner, 2019: 85-91; Rokach, 2020: 151-156).

Sürekli olarak sanal ilişki kuran evli bireyler tedavi olmadıkları takdirde duygusal çöküntü yaşayabilmektedirler. Sanal ilişki kurma davranışını kompulsif olarak sürdüren bireylerin ailelerinin duygusal işlevsellikleri zayıflar. Ailenin başat kurucu unsurlarından karşılıklı yalnızlığın yordanması, duygusal paylaşım, boş zaman aktivitelerinde bulunma ve cinsel paylaşımda kritik düzeyde azalma görülür. Bireyin duygusal-cinsel ihtiyaçlarını evlilik birlikteliğiyle bağlı olduğu eşinden değil, sanal partner edinerek bir yabancından edinmesi sanal ihanet olarak nitelendirilmektedir. Sanal ihanet, aile kurumunun devamını sağlayan sadakat şartının ihlalidir. Evlilikte sadakat şartının ihlal edilmesi, aile birliğinin dağılması ve boşanmalarla sonuçlanmaktadır (Schneider ve diğer, 2012: 123-139; Shneider ve Schneider, 1996:11-126).

Sanal ilişki bağımlılığı, küresel boyutta bir halk sağlığı sorundur. Bu bağlamda sağlıklı bir toplum yapısının tesisi ve sürdürülebilmesi için bu tür davranışsal bağımlılıkları koruyucu ve önleyici sosyal hizmet bağlamında ele almak gerekecektir. İnteraktif etkileşime imkân veren bu siteler, küresel boyutta dijital seks ürün/hizmetleri üreten sektörün getirisiidir. Sanal ilişki bağımlılığına yol açan chat, arkadaşlık, evlilik, interaktif seks sitelerinin arzının engellenmesi, bağımlılık sonrası iyileştirme-rehabilite çalışmalarından önce gelmektedir. Bu çalışmada, sanal ilişki kurma davranışı ile ailenin duygusal işlevselliği arasındaki ilişki ortaya konularak; sanal ilişki bağımlılığının eşler arası duygusal, cinsel ve sosyal işlevselliği olumsuz etkilediği araştırmaya katılan öznel sınırlılığında tespit edilmiştir. İnternet temelli bağımlılıklar ve aile ilişkileri gündelik hayatın doğrudan parçası olduğundan dolayı bu çalışma, gündelik

hayat teorisi bağlamında ele alınmıştır. Gündelik hayat teorisi sıradan eylemlerimizin makro anlamda hayatımızı nasıl etkilediğini anlamaya imkân veren bir perspektif sunmaktadır.

1.1. Ailenin Duygusal İşlevselliği

Aile, hayati ihtiyaçların karşılanabilmesi için bir kadın ve bir erkeğin kurduğu sosyal bir birlikteliktir. Üreme, beslenme, barınma, güvenlik vb. birçok işlevi olan aile kurumunun en temel kurucu fonksiyonu, eşler arası duygusal-psikolojik paylaşım, sosyalleşme ve ilişki güvenliği hissetmektir (Canatan ve Yıldırım, 2018: 85-88). Sosyal gruplaşma olarak da tarif edilen aile, çiftin karşılıklı duygusal, psikolojik, cinsel tatmin yaşaması ile kaimdir (Turgut, 2019: 15-18).

Ailenin duygusal işlevselliğinin birçok kurucu unsuru vardır. Güvenme-güvenilme, sevme-sevilme, ilgi-destek isteği, arzulandığını hissetme isteği, değerli hissetme gereksinimi, terk edilmeyeceğine emin olma gereksinimi, güvenlik ve koruma gereksinimi, cinsel tatmin ve eğlenme gereksinimi duygusal işlevin en temel kurucu unsurları arasındadır. Çiftlerin tüm bu duygu ve gereksinimleri karşılıklı ve dengeli olarak organizesi ailede duygusal işlevin devamını sağlar (Tarhan, 2019: 72). Fiziksel ve ruhsal bir gereksinim olan cinsellik ailenin en temel fonksiyonudur. Ailenin cinsel fonksiyonunda meydana gelen bir gerileme, duygusal işlevselliğin kaybının başlangıcı olabilir. Sağlıklı bir cinsel hayat da sağlıklı bir ailenin temeli olarak görülebilir (Turgut, 2019: 15-18; Sayın, 2020: 44-45).

Yapılan araştırmalarda duygusal doyum ve ilişki doymu arasında direkt bir alanın varlığına işaret edilmiştir (Yoo ve arkadaşları, 2014: 276-277). Evlilik doymu, duygusal doyum ile de yakından ilişkilidir. Evlilik doymu yüksek kişilerin, psikolojik iyilik hallerinin de iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Kharpurı ve Priya; 2019: 415-416). Goodman'a göre evlilik doyumunun en temel olumlu ve olumsuz yordayıcısı duygusal yakınlıktır. Sorunları, neşeli ve mutlu anları paylaşmakla kurulan duygusal-psikolojik yakınlık, ailede sağlıklı duygusal işlevselliğin devamına katkı sağlar. Goodman, evlilik doyumunun sağlanmasında bir diğer önemli etken olarak evlilikte özerkliği (autonomy) vurgular. Uzun süreli evliliklerin anahtarı olarak, baskıcı kontrol mekanizması kurmadan yürütülen duygusal yakınlık ve samimiyeti işaret eder (Goodman, 1999: 92-94).

Duygusal işlevin bir diğer unsuru da aile için serbest zaman paylaşımlarında bulunmaktır. İş dışı, ev içi ve ev dışı paylaşılan serbest zaman, duygusal yakınlığı tesis etmede hayati bir öneme haizdir. Ümit, sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla çiftler arası sağlıklı iletişimin sekteye uğradığını belirtir. Nitekim, çiftlerin boş zamanlarını

dijital bireysel tercihlerle doldurması, aile için sosyalleşmeyi olumsuz etkilemektedir (Cizmeci, 2021: 211-216).

1.2. İnternet Bağımlılığı

İnternet bağımlılığı, literatürde internetin kötüye kullanımı, problemlili internet kullanımı, aşırı internet kullanımı, siber bağımlılık, teknoloji bağımlılığı, patolojik internet kullanımı, kompulsif internet kullanımı gibi kullanımlar adı altında çalışılmaktadır (Öğel, 2020: 109). Bu bağımlılık bir madde temelli olmayan, davranış temelli bir bağımlılık türüdür (Marks, 1990: 1389-1394) internet kullanımının dürtüsel/kontrol dışı bir istekle ve sürekli tekrarlanarak başlayan bu davranış kalıbı, makine-insan ilişkisinin bir sonucudur (Griffith, 2000: 414). Psikiyatrik Hastalıkları Tanı Kitabı'ndan (DSM V) bağımlılık kategorisinde yer almayan sorunlu internet kullanımı "dürtü kontrol bozukluğu" başlığı altında değerlendirilmiştir (DSM V, 2018).

Sorunlu internet kullanımını ilk defa 1995 yılında Goldberg tanımlamıştır. Goldberg'e göre internetin kötüye kullanılması, dürtü kontrol ve davranış bozukluğudur (Goldberg, Act. Saliceti, 2015: 1373). Goldberg'in ardından alan yazında ilk ciddi çalışmayı ise 1997 yılında Kimberly Sue Young yapmıştır (Young, 1998: 237-244).

Sorunlu internet kullanımını tanımlama ve bağımlılık kriterlerini belirleme çalışmaları 1990'lı yılların başından beri yapılmaktadır (Shapira ve diğerleri, 2003: 207-2016). Davranış temelli bağımlılık ölçütleri (Marks, 1990: 1389-1394) referans alınarak yapılan tanı çalışmalarının başında Griffiths ve Young'un çalışmaları gelmektedir. Patolojik internet kullanımı tanı ölçütleri; aşırı internet kullanımı, tolerans gelişimi, yoksunluk, geri çekilme semptomları, nüksetme olarak tespit edilmiştir. Bu semptomların yanında bireyin özel hayatında da izlenebilecek semptomlar mevcuttur. İş hayatı ihmal, akademik başarısızlık, aile sorunları, sosyal çevrenin kaybı, hayat için önemli fırsat ve kaynakların kaybı bağımlı kullanıcılarda sıklıkla görülen sosyal semptomlardır. Bu düzeyde bir bağımlılık kişinin yaşamında ciddi bir risk unsuru olarak ortaya çıkar (Suler, 2004: 360).

1.2.1. Gündelik Hayat ve Ailede İnternet Bağımlılığı

Gündelik hayat kavramı, zihnimizin alışkanlık otomatik pilot modunda gerçekleştirdiği işlemlerin tümünü içine alacak kadar geniş bir mefhumdur. Her gün yaptığımız bir şeyler yiyip içmek, oturmak, kalkmak, araba kullanmak, el kol hareketleri yapmak; bireysel üretim-tüketim tarzları, kişisel bakım alışkanlıkları, vücudumuzun duruş ve pozisyonları vb. tüm rutin davranış kalıpları gündelik hayatın bir parçasıdır. Bununla birlikte sevme, sevilme, aşk yaşama, kur yapma, karşı cinsle eşleme, ilgi çekme, dertleşme, sosyalleşme tarzı duygusal paylaşımlar da gündelik hayat içerisinde

değerlendirilir. Tüm bu ifade biçimleri ve davranış kalıpları gündelik hayatın sıradan rutinleridir. Gündelik hayat teorisi, bu sıradan rutin davranışları derinlemesine irdeleyerek toplumun psiko-sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi olarak anlamaya girişir (Coulon, 2015: 12-16).

Gündelik hayat teorisi sıradan eylemlerimizin makro anlamda hayatımızı nasıl etkilediğini anlamaya imkân veren bir perspektif sunmaktadır. İnternet bağımlılığı, aile ilişkileri gündelik hayatın doğrudan parçası olduğundan dolayı, bu çalışma gündelik hayat teorisi bağlamında ele alınacaktır. Ailenin duygusal paylaşım işlevi eşler arasında, sözel ve sözel olmayan ifade biçimleri, bedensel temas, boş zaman aktiviteleri gibi gündelik, sıradan eylemlerle sürdürülür.

Aynı şekilde, bu duygusal birlikteliği etkileme potansiyeli olan sanal etkileşim, dürtüsel online alışveriş ve eğlence amaçlı video izleme/yükleme gibi sorunlu internet kullanım davranışları da gündelik birer rutin olarak ferdin hayatında yerini alır. Sıradan eylemlerin analizine odaklandığı için gündelik hayat çalışmaları, sıradanlığın yaşandığı aile hayatını analiz etmede işlevsel bir perspektif sunmaktadır. Bu sebeple internet kullanımı ve ailenin duygusal işlevselliği, gündelik hayat teorisi perspektifinden ele alınabilecek analiz birimleridir.

“İnternet bağımlısı kullanıcıların hangi saiklerle interneti kullandıkları, sanal platformlardaki duygusal/psikolojik tatmin arayışları, dürtüsel davranışları ve bu dürtüsel halin evlilik ilişkilerine yansımaları gündelik hayat perspektifi ile ele alındığı takdirde makro anlamda aile ve internet etkileşimi daha gerçekçi bir yaklaşımla ortaya konabilir. Sanal chat uygulamalarının evli fertler arasında yaygınlaşması, evli kişilerin eşleriyle değil, hiç tanımadıkları yabancı kişilerle duygusal/psikolojik tatmin edinmelerine imkân verir. Bu durum birçok kültürde sadakat sınırlarının aşılması olarak yorumlanır ve evlilik birlikteliğini olumsuz etkileyebilir. Eşler arası duygusal alışveriş azalır ve ifade ediliş biçimleri değişebilir. Gündelik hayatın bir parçası olan eşler arası duygusal alışveriş, teknolojik aygıt ve uygulamaların son yirmi yılda hayatımıza yoğun olarak girmesiyle değişime uğramıştır. Evliliğin duygusal paylaşım işlevinin azalması, evliliklerin dağılmasının bir sebebi olduğu düşünülmektedir. Günümüzde, milyonlarca insanın sorunlu internet kullanımı davranışı ortaya koyduğu göz önüne alındığında bu çalışmanın internet bağımlılığı ve aile çalışmalarına katkı sağlayacağı değerlendirilebilir” (Yılmaz, 2023:6-7).

1.2.2. Sanal İlişki Bağımlılığı

Online ilişki, makine-insan etkileşimi ile tesis edilen bir ilişki biçimi olup çevrimiçi bir sosyal gerçeklik kesitinde vuku bulmaktadır. Sanal alem hayal ve görüntü temellidir

(Griffiths ve ark, 2018: 150). Sanal ilişki beklentileri; gerginlikten uzaklaşma, yalnızlığı yordamak, onaylanma, beğenilme, kabul görme, rahatlama, akut psikolojik sorunlardan kaçış ve cinsel doyum sağlama olarak sıralanabilir. Online ilişki; anonim olma, erişilebilirlik, mobilize olma, çevrimdışı dünyaya kıyasla daha az risk barındırması ve çevrimdışı dünyanın sorumluluklarını kişiye yüklememesi ile karakterizedir (Groener, 2019:85-89; Rokach, 2020: 151-153). Sanal platformlarda kullanıcılar gerçek kimliklerini saklayarak anonim bir ortama dahil olurlar. Dahil oldukları ortamın sanal gerçekliği, çevrimdışı dünyanın sosyal gerçeklerinden, kültürel beklentilerinden, norm, kural ve değer yargılarından aykırı bir gerçeklik sunar. Sanal ilişki bağımlıları anonim ortamın kendilerine sunduğu sınırsız hareket alanını sonuna kadar kullanabilirler. Bu bağlamda anonim ortamlarda dışsal bir kontrol mekanizmasından söz edilemez. Bu alanda kullanıcılar duygusal ve cinsel gereksinimlerini anonim bir kimlikle edinirler (Schneider, 2000: 48-49). Sosyal kontrolün olmadığı bir alemde dürtüsellik ön plandadır, cinsellik ve saldırganlık gibi duygular kolaylıkla karşı tarafı rahatsız edici bir şekilde yüzeye çıkabilir (Yılmaz, 2023:14).

“Sanal ilişkide kişi karşı kullanıcıyı hayal ile içselleştirir ve zamanla muhatabını idealleştirir. Bu süreç karşı cinsin gerçeklikten kopuk olarak idealize edilerek yaratılmasıdır. Zamanla kişi kendi yarattığı hayali kişiliğiyle ve yine kendi kimliğini de hayali olarak inşa ederek, patolojik bir ilişki biçimi kurar” (Yılmaz, 2023:15). Kurulan ilişkilerde kural tanımazlık, seksüel saldırganlık (Yıldız- Özarlan, 2022: 90-96) ilkel benliğin dürtüsel arzusu olarak yansıtılır (Öğel, 2020: 78). Tekrarlayan bir şekilde sanal ilişki kurma davranışında bulunan kişilerde kaygı, stres, suçluluk, düşük öz benlik algısı, huzursuzluk, ümitsizlik, tükenmişlik, gerçek yaşamı beğenmeme; cinsel işlev bozukluğu, öz beden memnuniyetsizliği, çarpık benlik algısı, depresyon gibi psikolojik rahatsızlıklar görüldüğü tespit edilmiştir (Griffiths ve diğer,2018: 149-156; Griffiths, 2000: 413-418; Rokach, 2020: 151-153; Olsen, 2019: 50-56).

Gündelik hayatın başat rutini olarak sanal ilişki kuran evli kullanıcılar, sanal platformlarda sonu gelmez bir şekilde karşı cins ile eşleşir ve duygusal/romantik-cinsel ilişki yaşar (Temelli, 2020: 255-260; Schwartz- Southern, 2000: 128-131). Sanal partnerleriyle ilişki güvenliği hissetmek ister ancak içinde bulunduğu hal tam bir güvensizliktir. “Eşe yapılması gereken duygusal yatırım sanal partnerlere yapılacağından, gerçek eşin geri planda kalması olasıdır. Odakta her daim doyum sağlama potansiyeli olan bir partner adayı hazır bulunur. Bu sürecin evli kullanıcının ailesinin duygusal, cinsel, psikolojik doyum fonksiyonlarını işlevsiz kılacağı düşünülmektedir. Duygusal fonksiyon kaybına uğrayan ailenin, uzun vadede

sürdürülebilirliğini kaybedeceği beklenir" (Yılmaz, 2023:15-16).

3. BULGULAR

3.1. Aile İçi Duygusal Cinsel ve Sosyal İşlevselliğin Zayıflaması

Araştırmanın bulgularına göre internet bağımlılığının bir alt türü olan sanal ilişki kurma bağımlılığı, ailenin duygusal işlevselliğini olumsuz yönde etkilemekte, zayıflatmakta ve aile birliğinin sonlanmasına sebep olmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre sanal ilişki kurma bağımlılığının, eşler arası duygusal-cinsel paylaşımı zayıflattığı hatta bitirdiği, çiftlerin serbest zaman paylaşımlarını olumsuz etkilediği bulgulanmıştır. Araştırmaya katılan 10 kişinin tamamı, sanal ilişki kurmaya başladıktan sonra eşleriyle duygusal ve cinsel ilişkilerinin bozulduğunu, çok az cinsel paylaşımında bulduklarını, uzun süre cinsel ilişkide bulunmadıklarını, birbirlerine duygusal yatırım yapmadıklarını, birlikte zaman geçirmediklerini ifade etmişlerdir. Yine katılımcıların tamamı aile içi sosyalleşmenin bitme noktasına geldiğini, evdeki etkileşimlerinin zaruri ihtiyaçlar düzeyine indiğini belirtmiştir. Araştırmaya katılan öznelerin tamamı sanal ilişki bağımlılığı sebebiyle ruhsal sorunlar yaşamış, bazıları depresyona girmiş ve antidepresan kullanmak durumunda kalmıştır (Yılmaz, 2023:68-70).

Öznelerin tamamı sanal platformları duygusal, cinsel tatmin ve sosyalleşme için kullandıklarını, 9'u bunu istem dışı-kompulsif olarak yaptığını, istese de kendilerini kontrol edemediklerini ifade etmişlerdir. Bu bulgular, ilgili literatürdeki önceki araştırmalarla paralellik arz etmektedir. Schneider'in bu alandaki öncül çalışmalarından edindiği verilerle bu çalışmada elde edilen veriler birbirini destekler mahiyettedir. Schneider'in 88 kişiyle yaptığı araştırmada, katılımcıların %40'ının eşleriyle duygusal yakınlıklarını kaybettiği, %48'inin güven bağıını yitirdiği, %68'nin ise cinsel ilişkilerinin bitme noktasına geldiği bulgulanmıştır. (Schneider, 2000: 31-58). Bu çalışmada da katılımcıların tamamının ailesinde duygusal, cinsel ve sosyal işlev kaybı söz konusudur. Scheider ve arkadaşlarının 2012 yılında aynı nitel yöntem ile yaptığı araştırmada benzer sonuçlar elde edilirken Aylıkçı'nın 2018 yılında hazırladığı yüksek lisans tezinin bulgularında da sorunlu internet kullanımının evlilik doyumunu olumsuz etkilediği tespit edilmiştir (Scheider ve diğerleri, 2012: 123-139; Aylıkçı, 2018: 61-62). Hertlein ve arkadaşlarının klinik ortamda yaptıkları araştırmada ise aile için duygusallığın olumsuz etkilendiği ve ihanete uğrayan eşin ruh sağlığının bozulduğu vurgulanmıştır (Hertlein ve diğerleri, 2021: 537-556).

Özneler, sanal ilişkiye başladıktan sonra eşleriyle duygusal ilişkilerinin bittiğini ifade etmişlerdir. A5 ve A6'nın aktardıkları sanal ilişki bağımlılığının ailenin duygusal

işlevselliği üzerindeki yıkıcı etkisini çarpıcı bir şekilde ortaya koyar niteliktedir (Yılmaz, 2023:69).

3.2. Ailede Duygusal İşlevselliğin Zayıflaması

Araştırmanın bulguları, araştırmanın hipotezini destekler mahiyettedir. Sanal ilişki kurmaya başlayan ve buna bağımlı olan öznelerin tamamı eşiyile duygusal yakınlıklarını kaybetmişlerdir. Özneler, sanal partnerleriyle sevme-sevilmeme, beğenilme, zaman geçirme, sosyal-duygusal destek gibi ihtiyaçlarını karşıladıklarından ötürü, eşlerine duygusal yatırım yapmamışlardır ve aile sorumluluklarını ihmal etmişlerdir. Romantik birlikteliğin beslenmemesi ilişkilerde soğumaya ve uzaklaşmaya sebep olmuştur. Sanal ilişki, bazen kötü giden bir evliliğin sonucu iken bazen de iyi bir evliliğin kötüleşmesinin sebebidir. Her iki durumda da sanal ilişkinin çiftlerin duygusal-romantik ilişkilerini baltaladığı, kötü giden bir evliliği bitme aşamasına getirdiği görülmüştür. Bazı özneler sanal ilişki sebebiyle gerçek ilişkisinin bittiğini, bazıları iyileştirme imkânı olan bir ilişkiyi sanal ilişki sebebiyle kötüleştirip bitirdiklerini ifade etmişlerdir. Araştırmanın temel çıkarımı sanal ilişki bağımlılığının aile içi duygusallığa yıkıcı darbe vurduğu yönündedir. Bazı öznelerin, sanal ilişki sonrası değişen duygusal ilişkilerine yönelik paylaşımları şu şekildedir:

“Hayatıma yeni kızlar girdikten sonra hayat eşimden uzaklaşmaya başladım.

Ona karşı merhamet hissediyorum ama sevgi paylaşmıyoruz. Belki de ikimizde ilişkimiz için çabalamadık. Online partnerlerle vakit geçirirken, gerçek bir ilişkiden koptum... Chat ve videolar hayatımı o kadar kapladı ki, eşime ihtiyaç duymaz olmuştum. Cinsellik zaten online yapıyorum. Onunla ağlıyorum, gülüyorum.” (A5)

“Eşimden çok uzaklaştım 25 yıllık evliyiz çok güzel günler geçirdik artık tamamen iş arkadaşı olduk. Belki evliliğimizi tekrar düzeltmek mümkündü ama artık ihtiyaç duymuyorum. Karşılıklı bir arzumuz kalmadı duygusal olarak birbirimizden çok uzaklaştık hem duygusal olarak hem de cinsel olarak arzulandığımı düşünmüyorum artık. Ha var ha yok gibi bir ilişki. Bir kadın olarak onun ilgisini çekmiyorum bence eşimden romantik bir söz duymayalı ve belki de yıllar oldu.” (A6)

“Sanırım artık eşimi sevmiyorum. Sevemiyorum, cinsel hayatımız bitti gibi... Başka bir erkekle sürekli görüştüğüm için evin havası değişti...” (Yılmaz, 2023:69).

3.3. Aile İçi Sosyalliğin Azalması

Araştırmada, sanal ilişki bağımlılığını bir gündelik hayat aktivitesi haline getiren öznelerin eşleriyle vakit geçirmediği, boş zamanlarında sanal platformlarda chat yaparak sanal partneriyle vakit geçirdikleri, birlikte bir şeyler yapmak, spor yapmak, film izlemek, sohbet etmek, ev dışı gezmeye gitmek gibi aktiviteleri sanal ilişki kurma alışkanlığı öncesinde yapsalar da sanal ilişki bağımlılığıyla birlikte bu aktivitelerin son derece azaldığı veya bitme noktasına geldiği bulgulanmıştır. Tüm zamansal yatırımın sanal partnere yapılması sebebiyle, aileye zaman ayrılmadığı ve bunun uzun süre devam etmesiyle birlikte çiftler arasında soğukluk girdiği, sıcak ilişkinin kaybolduğu anlaşılmıştır. Öznelerin aile içi sosyalliğe dair paylaşımları, çiftler arasında giren soğukluğu ve uzaklaşmayı ortaya koymaktadır.

“Gezmeye falan da gitsek, pek yüzüne bakmazdım. Tabii sürekli telefonu saklıyorum görmesin diye. Kafamdan tamamen silmişim.” (A5)

“Birlikteyken dahi birlikte değil.” (A1)

“Eskiden eşimle birlikte spora giderdik ama ütüm zamanımı online ilişkilerim aldı...” (A3)

“Sürekli online olmam eşimi çok kızdırıyor. Telefonu almaya çalıştı bir kere çok kavga ettik ama zamanla o da bende serbest bıraktık birbirimizi ikimizde serbest takılıyor. Serbest zamanda birlikte bir yere gitsek bile ikimizde telefona gömülüyoruz. Genelde yemekleri dışarıda yeriz telefon elimizden düşmez. Dediğim gibi hep çevrimiçiyim. Eşimden sıkılmak gibi bir şey düşünmedim yani bir şey yaşamıyoruz ki sıkılayım.” (A6)

“Serbest zamanımda, aslında tüm zamanlarımda o kızla (online partneri kastediyor) chat yapardım. Eşimle evde olduğumuzda, bir şekilde bir bahane uydurup kaçırdım dışarı. Kafeteryada, parkta oturdum onunla konuşturdum. Eşim arardı, yalan söyledim, işim var falan. Bir yere çıkalım dese, yok derdim, uyuyacağım. Uysak ben uyanır yine chat yapardım...” (A5) (Yılmaz, 2023:70).

3.4. Eşler Arası Cinsel İşlevselliğin Zayıflaması

Araştırmaya katılan öznelerin sanal ilişkilerinin tamamı sanal seks yapma davranışı içermektedir. Araştırmanın bulgularına göre, sanal ilişki kurma bağımlısı 10 öznenin 7'si eşleriyle cinsel sorunlar yaşamakta, cinsel soğukluk hissetmekte ve ilişkiye girme sıklığı ve niteliği düşmektedir. Bazı çiftler aylarca eşleriyle cinsel ilişki kurmadıklarını ifade etmişlerdir. Öznelerin tamamının, cinsel gereksinimlerini sanal platformlarda sanal cinsel aktiviteler yaparak karşıladığı öğrenilmiştir. Öznelerin sanal seks

davranışı, gündelik hayat rutini ve hayatlarının birincil belirleyici unsuru haline gelmiştir. Araştırmada sanal sadakatsizlik, çalışmaya katılan öznelerin en önemli sorunu olarak karşımıza çıkmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan 10 kişiden 9'si çevrimiçi ilişkisinin çevrimdışı ortama taşıdığını ve çevrimdışı ortamda da cinsel ilişki kurduklarını ifade etmişlerdir. Sanal cinsel aktivitelere bağımlı olarak yaşayan öznenin, eşine olan duygusal, sosyal ve cinsel yakınlığını yitirdiği, bazı öznelerin eşleriyle olan cinsel ilişkilerinde tiksinti hissettiği ve başkalarına düşünerek birliktelik kurduğu bulgulanmıştır. Schneider'in araştırmalarında çiftler arası cinsel ilişki bozukluğunun %68 dolaylarında olduğu tespit edilmişti. (Schneider, 2000: 31-58; Scheider ve diğerleri, 2012: 123-139). Bu oran bu çalışmada yüzde %70 oranındadır. Bazı öznelerin konuya ilişkin paylaşımları şu şekildedir:

"Özel hayatımızda tiksinti hissediyordum. Bazen o kızı düşünüyordum eşimle birlikte olurken... Bazen chatte 4-5 tane ayrı kızla sana seks yaparken, tüm enerjim orda tükeniyor. Eşimle birlikte olmak istemiyorum. Onun vücudu bana çekici gelmiyor. O da zaten cinsellikten kaçardı hep. Ama chatte başka kızlarla konuşurken eşime ilgim kayboldu..." (A5)

"Kendi eşimi kardeş gibi görmeye başladım... Eskiden bir şeyler paylaşırdık ama online ilişki başladıktan sonra yatakta bile çok nadir bir araya geliyoruz. Cinsel olarak eşime yaklaşmak istemiyorum. Eşimi kocam olarak değil bir iş arkadaşı olarak görüyorum tüm duygularımı online yaşadığım için böyle oldu belki de." (A6)

"Tüm ilgimi ona (sanal partnere) veriyordum. Böylece eşime ihtiyaç hissetmiyordum... Ondan (eşi) istediğim ne varsa erkek arkadaşım (sanal partnerden) alabiliyordum... Eskiden, chat yapmadan önce haftada bir de olsa cinsel hayatımız olurdu. Chatten sonra o da bitti. Bir şeyleri paylaşırdık." (A2)

Ayrıca çoğu öznenin, Young'un (Young, 2001) sanal cinselliğin dokuz belirleyici unsuruna sahip olduğu anlaşılmıştır. Young'un belirlediği, sanal seks için uzun süre harcama, sürekli cinsel meşguliyet, anonim iletişim biçimlerini tercih (sanal chat vb.), bir sonraki çevrimiçi seansı iple çekme, sanal seksten gerçek hayat buluşmalarına geçme, gizleme, suçluluk-utanç hissi, çevrimiçi mastürbasyon, gerçek eşiyse cinsel paylaşım yerine çevrimiçi seks yapma davranışlarının çoğunun araştırmaya katılan öznelerde görüldüğü ve klinik düzeyde sanal ilişki ve sanal seks bağımlısı olabilecekleri anlaşılmıştır. İnternet kullanan evli erkeklerin %20-33'ünün interneti cinsel amaçlarla kullandığı öngörüsü yapılmıştı (Cooper, 2004; akt Manning, 2005: 11). Bu çalışmaya katılan 10 öznenin tamamı patolojik ve kompulsif olarak siber cinsel davranışları sürdürmüşlerdir (Yılmaz, 2023:71-72).

3.5. Sanal Sadakatsizlik Sonucu Boşanma

Bu araştırmaya katılan 10 öznenen 5'inin sanal ilişki bağımlılığı sebebiyle boşandığı, 2'sinin ise boşanma aşamasında olduğu öğrenilmiştir. Sanal ilişki bağımlılığının boşanmalara sebep olduğu ilgili önceki araştırmalarda da vurgulanmıştır. Schneider'in çalışmalarında sanal ilişki sebebiyle boşanmaların oranı %20-30 dolaylarında olduğu, diğer birçok katılımcının da boşanmayı düşündüğü tespit edilmiştir. (Schneider, 2000: 31-58; Scheider ve diğerleri, 2012: 123-139). Peikanian ve Farhadi sanal sadakatsizlik ile boşanmalar arasında pozitif bir korelasyon olduğunu yaptıkları nicel araştırmada ortaya koymuşlardır (Peikanian, Farhadi; 2017). Bu çalışmaya katılan katılımcıların da sanal ilişki bağımlılığı sebebiyle boşandıkları, boşanma sürecinde oldukları bulgulanmıştır. Ayrıca öznelere ilişkin içerisinded oldukları kişilerinde bazılarının evli olduğu ve eşlerinin sanal sadakatsizliği sebebiyle boşandıkları ifade edilmiştir. Bazı öznelere ilişkin boşanmaya dair paylaşımları şu şekildedir:

"Aslında iyi biriydi eşim. Benim online ilişkim yüzümden ayrıldık. Söylemedim kendisine gerçek sebebini, başka sebep uydurdum. O kızı sevdiğim için, gerçek eşim bana yük gibi geliyordu." (A5)

"Her zaman mutlu olmak için bencil olduğumda, başka bir kadının hayatını yok ettiğimin farkındaydım. Onun çocuğu vardı. Çocuğu anne babasına çok bağılıydı. Ben onların hayatını mahvettim. Bunun farkındayım, bencil davrandım. Ne tür bir ilişki beni ve erkek arkadaşımı, onun çocuğundan, karısında ayırdı? O da eşinden ayrıldı benim yüzümden. Çok rahatsız oluyorum... Şunu biliyorum, bir başka kadın benim ailemi yıkıyor. Kısaca ben burada sadece ucuz, basit bir kadınam." (A2)

"Eşim benden boşanmak istiyor. Onun yıkıldığını biliyorum. 10 gündür eve gitmiyorum. Ayrılmaya karar verdik kesin olarak. Çocuklarımin hepsi farklı yerlere taşınmaya çalışıyor. Büyük bir aileyiz. Tüm çocuklarımin ayrı evi var. Hepsi benden uzağa, farklı bir şehre taşınmaya çalışıyorlar. Tüm çocuklarımin, eşimin ağlamalarına şahit oldum. Bir ailenin yıkılışına şahit oldum. Evimizin tüm atmosferi değişti. Artık evimde kalmıyorum. Büyük bir evim var, eşimle kaldığım eve yirmi km mesafede. Mal varlığımın çoğu eşimin üzerimde. Belki hiçbir şeyim kalmayacak. Tüm bunlara rağmen ondan ayrılamıyorum." (A9)

"Zaten chat yaptığım için boşandık, hayatımda biri olduğunu öğrendi. Çok acı. Eski eşimle olan kısmı canımı çok acıtıyor konu açılınca." (A7)

"Eşim pek uğramıyordu, ayrı yaşamaya başlamıştık zaten. Chattusa'da chat

yapmaya dalınca, unuttum zaten eşimi. Online ilk zaman aldatma gibi gelmedi. Çok iyi arkadaş olmuştuk onunla (sanal partnerle) ... Ayrı yaşamaya başlayınca, bir de bu yeni chatteki çocukla tanışınca, evliliğin düzeleceği varsa da olmadı işte. Eskiden eve gelsin diye beklerdim, ama sonra sonra gerek duymadım. Hayal mayal bir şey iste. Şimdi ne evlilik kaldı ne erkek arkadaşım (sanal partneri). Evliliğim bitmek üzere. Belki emek verseydik bu evlilik bitmezdi.” (A2) (Yılmaz, 2023:72-73).

4. SONUÇ

Sanal ilişki bağımlılığı, araştırmaya iştirak eden öznelerin ailelerinde sosyal, duygusal ve cinsel işlevselliği olumsuz etkileyerek boşanmalara sebebiyet vermiş ve öznelerin ruh ve sağlığına zarar vermiştir. Özneler online ilişkiye seks temelli olarak geliştirmiş ve birçok özne sanal ilişkiden çevrimdışı ilişkiye geçiş yapmıştır. Sanal ortamda takdir toplama, saygı görme, sevme-sevilme, sosyalleşme, öz benlik algısını yükseltme girişimi, yalnızlıktan kurtulma ve cinsel arzuları tatmin amaçlı başlayan online etkileşimler; öznelerde korku, anksiyete, asosyallik, pişmanlık, öz benlik saygısında azalma, suçluluk, cinsel işlev bozukluğu ile sonuçlanmaktadır. Bu psikolojik sorunlara ek olarak ilişkisel problemler, eşten soğuma-uzaklaşma, eşle vakit geçirmeme, cinsel ilişkiye girmeme ve aile birliğinin dağılması sanal ilişki bağımlılarının en sık karşılaştığı sonuçlar arasındadır.

Sanal ilişki bağımlısı birçok çift resmen ya da fiilen boşanmaktadır. Yaygınlığı ve sonuçları itibarıyla sanal ilişki bağımlılığı bir halk sağlığı sorunudur. Koruyucu ve önleyici sosyal hizmet kapsamında sanal ilişkiye imkân veren sanal platformların arzının engellenmesi, erişim engeli getirilmesi önerilir. Sanal ilişki bağımlılarının iyileşme ve rehabilitesinin desteklenmesi için davranışsal bağımlılık temelli tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin açılması ve yaygınlaştırılması aile kurumun korunması için hayati öneme haizdir.

KAYNAKÇA

- Aylıkçı, Ç. (2018). Evli bireylerin problemleri internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Canatan, K. ve Yıldırım, E. (2018). *Aile sosyolojisi*. İstanbul: Açılım Kitap.
- Coulon, A. (2015). Etnometodoloji (Ü. Tatlıcan, Çev.). İstanbul: Küre Yayınları.
- Cizmeci, Ü. E. (2021). *Aile medya ve serbest zaman*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- DSM IV. (2018). *DSM IV tanı ölçütleri başvuru el kitabı* (E. Köroğlu, Çev.). Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Goodman, C. (1999). Intimacy and autonomy in long term marriage. *Journal of Gerontological Social Work*, 32, 83-97.
- Griffith, M. (2000). Internet addiction: Time to be taken seriously. *Addiction Research Theory*, 8, 413-418.
- Griffiths, S., Murray, S., Krug, I., ve Mclean, S.A. (2018). The contribution of social media to body dissatisfaction, eating disorder symptoms, and anabolic steroid use among sexual minority men. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 21, 149-156.
- Groner, M. (2019). Geolocation based phone dating apps: Digital intimacies, and social matching systems in the online sexual marketplace. *Journal of Research in Gender Studies*, 9, 85-91.
- Hertlein, K. M., Chang, J., Vanyperen, A., Fatkin, K., ve Nakamura, S. (2022). Experiences after infidelity via internet communication: Surveillance, ambivalence and termination. *Sexual and Relationship Therapy*, 37(4), 537-556.
- Kharpuri, F.L. ve Priya, M. (2019). Role of gender and length of marriage in marital satisfaction and psychological well-being. *Oxidation Communication*, 42, 415-432.
- Manning, J.C. (2004). The impact of internet pornography on marriage and the family: A review of the research. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 13(2), 131-165.
- Marks, I. (1990). Behavioural (non-chemical) addictions. *British Journal of Addiction*, 85, 1389-1394.
- Olsen, M. (2019). Is sexting a deviant behavior? Taking and sharing nudes: Bodily self-expression, and gendered social meanings. *Journal of Research in Gender*

Studies, 9, 50-56.

Öğel, K. (2020). *İnternet bağımlılığı*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

Peikanian, R. ve Farhadi, H. (2017). Study of internet addiction and the use of online messaging and internet infidelity as antecedent of divorce: Couples and divorce limen in Esfahan. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences*, 7(1), 81-90.

Rokach, A. (2020). Sexuality and internet use: The promise and dangers in cyberspace. *Scmedicine Journal*, 2, 151-156.

Saliceti, F. (2015). Internet addiction disorder. *Social and Behavioral Sciences*, 191, 1372-1376.

Sayın, Ö. (2020). *Aile sosyolojisi*. İstanbul: Doğu Batı Yayınları.

Schneider, J. P. (2000). Effect of cybersex addiction on the family: Results of a survey. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 7, 31-58.

Schneider, J. P., Weiss, R., ve Samenow, C. (2012). Is it really cheating? Understanding the emotional reactions and clinical treatment of spouses and partners affected by cybersex infidelity. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 19, 123-139.

Schneider, J. P. ve Schneider, B.H. (1996). Couple recovery from sexual addiction/coaddiction: Results of a survey of 88 marriages. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 3, 11-126.

Schwartz, M.F. ve Southern, S. (2000). Compulsive cybersex: The new tea room. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 7, 127-144.

Shapira, N. A., Lessig, M. C., Goldsmith, T. D., Szabo, S. T., Lazoritz, M., Gold, M. S., ve Stein, D. J. (2003). Problematic internet use: Proposed classification and diagnostic criteria. *Depression and Anxiety*, 17(4), 207-216.

Suler, J. (2004). Computer and cyberspace "addiction". *International Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 1(4), 359-362.

Temelli, E. (2020). Çevrim içi tanışma servisleri kullanıcılarının karanlık üçlü kişilik özellikleri ve problemleri internet davranışlarının incelenmesi. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 17, 254-263.

Turgut, F. (2019). Genel olarak aile. A. Mustafa (Ed.). *Sistemik Aile Sosyolojisi* içinde (s. 15-31). İstanbul: Çizgi Kitabevi.

Yıldız, F. ve Özarıslan, Z. (2022). Kadınların deneyimlerinden dijital flört şiddetine

bakmak. *Etkileşim*, 9, 72-101.

Yılmaz, A. (2023). İnternet bağımlılığının ailenin duygusal işlevselliğine etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul.

Yoo, H., Haring, S. B., Day, R., ve Gangamma, R. (2014). Couple communication, emotional and sexual intimacy and relationship satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 40, 275-293.

Young, K. S. (1998). İnternet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *CyberPsychology Behavior*, 1, 237-244.

Young, K. S. (2001). *Tangled in the web: Understanding cybersex from fantasy to addiction*. Bloomington: Authorhouse.